

dragen, zouden niet alleen de dokters belangrijk worden ontlast, maar ook het publiek zou daarvan voordeel trekken. Geen arts kan zijn beste werk leveren, als hij overmatig vermoeid is. Daarom moet avond-, nacht- en Zondagarbeid tot het allernoodzakelijkste beperkt blijven. Ook het centrale geneeskundige oorlogscomité, bestaande uit sir WILLIAM OSLER, sir CLIFFORD ALBUTT, sir RICKMAN GODLEE en de voorzitters van de British Medical Association en het Royal College of Physicians, heeft een verzoek tot de medeburgers gericht om in beginsel getrouw te blijven aan hun afwezige artsen, opdat deze niet, bij hun terugkeer, in ruil voor de diensten, den lande bewezen, hun praktijk aanmerkelijk verminderd zullen vinden (*Brit. med. Journ.*).

Al deze dingen, die men nu met verschuldigden eerbied aan het publiek vraagt, waarbij men, bij wijze van verontschuldiging, wijst op de buitengewone omstandigheden, zijn eigenlijk vanzelf sprekend onder alle omstandigheden. Ook het publiek weet dit wel, en zal personen, die andere beroepen uitoefenen, niet op phantastische tijden uit hun woning lokken, eenvoudig omdat hij weet, dat aan zulke loktonen toch geen gehoor zal worden gegeven. Maar zoo snugger is het wel, dat het begrijpt, dat een dokter het niet goed kan laten, te gaan, als hij geroepen wordt. Hij immers, en niet de nalatige „verzorger” van den zieke, wordt verantwoordelijk gerekend voor schade doordat de hulp te laat komt. Daar is niet veel anders aan te doen, dan diensten, die na het volbrengen van de dagroute worden ingeroepen, en daardoor eenige malen meer tijd en moeite kosten, naar evenredigheid te doen betalen. Door dit goed vol te houden, zijn bijv. te Groningen de avond- en nachtvisites zeldzaamheden geworden. Dit werkt intusschen alleen op de betalende patiënten.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE BESTRIJDING DER DIPHTHERIE.

Mag ik nog even de gastvrijheid van dit blad inroepen naar aanleiding van het schrijven van collega NINCK BLOK?

Diphtherie van de tonsillen treedt vaak verraderlijk op en maakt de kinderen lang niet altijd terstond heftig ziek; meer dan eens gebeurt het, dat zulke kinderen met echt diphtheritische beslagen op de amandelen de school nog bezoeken; ik zag tenminste op mijn spreekuur meermalen kinderen, die, alvorens naar school gebracht te worden, eerst nog even met de moeder bij mij kwamen.

Zoo'n kind A kan dan toch, bij de vaak intieme aanraking der schoolkinderen onderling, zijn klasseggenooten B en C, of meer misschien, besmet hebben, die nu op hun beurt, als A alleen verwijderd wordt en de klasse niet gesloten wordt, weer D, E, enz. kunnen besmetten; hierop grondde ik mijn wensch omtrent de onmiddellijke sluiting der klasse, geuit in mijn ingezonden stukje in n°. 23 van dezen jaargang.

Kinderen, die voor diphtherie in het Wilhelmina-gasthuis in Amsterdam behandeld zijn, worden niet ontslagen, vóórdát herhaald onderzoek op diphtheriebacillen negatief is uitgevallen, doch voor in eigen huis behandelde patiënten is het voldoende, als de behandelende geneesheer officieel verklaard heeft, dat „de ziekte geweken is”, om de(n) patiënt en de huisgenooten-scholieren weer tot de school toe te laten.

Collega NINCK BLOK zou afgescheiden van het „schoolonderzoek een eisch willen stellen”; is het niet jammer, dat de wet op de besmettelijke ziekten, die toch zeker niet meer op de hoogte van haar tijd kan worden genoemd, ons tot eischen in deze zaak geen macht geeft, en hapert het mij aan rechtsgeleerde kennis in deze, wanneer ik meen, dat gemeenten voor hun *scholen* wel eischen kunnen stellen en maatregelen

voorschrijven? Dank zij collega NINCK BLOK, weten wij nu, hoe het in Arnhem is, doch hoe is het elders in ons land?

Amsterdam, 13 December 1915.

J. DE HARTOGH JR.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Begrooting voor rijksgebouwen.

Voorheen waren de uitgaven voor in aanbouw zijnde gebouwen, onder het departement van binnenlandsche zaken behoorend, telken jare te vinden in de begrooting voor genoemd departement. Sedert 1914 is voor die gebouwen een bouwfonds ingesteld en wordt thans elk jaar een afzonderlijke ontwerp-begrooting van uitgaven voor de stichting en afwerking dier gebouwen opgemaakt en aan de Tweede Kamer aangeboden. Daardoor zijn de uitgaven niet meer te vinden in de begrooting voor binnenlandsche zaken. Voor 1916 bevat de begrooting van het bouwfonds enkele gegevens, die onze lezers kunnen belang inboezemen.

Voor den verderen bouw van het nieuwe rijkskrankzinnigengesticht te Woensel wordt aangevraagd voor 1916 een bedrag van f 600000.—. Omtrent den stand van den bouw van dit gesticht deelt de minister het volgende mede:

De vijf paviljoens van de mannenafdeeling zijn glas- en waterdicht en afgestukaard; in twee dezer gebouwen zijn de steenen vloeren gelegd. De drie paviljoens van de vrouwenafdeeling, benevens het administratiegebouw en het machinegebouw zijn onder dak. Het kerkgebouw en de barak voor besmettelijke ziekten zijn gevorderd tot het aanbrengen van de bekapping. De versterkte afdeeling staat thans op de hoogte van de eerste verdieping en zal waarschijnlijk dit jaar onder de kap gebracht worden. Van het huishoudelijk gebouw zijn de fundamenten gereed. In de acht paviljoens en het administratiegebouw zijn de hoofdleidingen voor de centrale verwarming gelegd en wordt voortgegaan met het ter plaatse brengen en aansluiten der radiatoren.

In de sedert het vorig jaar in gebruik genomen nieuwe rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Rotterdam moeten nog binnen-verfwerken aan muren en plafonds worden uitgevoerd tot een bedrag van f 18000.—. Voor 1916 is daarvoor noodig f 6000.—.

Voor de voortzetting van den bouw van het nieuwe ziekenhuis der rijksuniversiteit te Leiden wordt voor 1916 wederom f 1000000.— aangevraagd. Voor aanschaffing van machinerieën voor het physiologisch laboratorium te Leiden wordt een tweede termijn van f 6000.— aangevraagd.

Wat betreft de rijksuniversiteit te Groningen, wordt een tweede termijn van f 5725.— uitgetrokken ten behoeve van de aanschaffing van museumkasten in het pathologisch anatomisch laboratorium aldaar; verleden jaar is daarvoor een eerste termijn toegestaan. Uit een opgave in de memorie van toelichting tot deze begrooting blijkt, dat de volledige kosten van den bouw der psychiatrische kliniek te Groningen bedragen hebben f 399383.—, terwijl de raming was f 400000.—.

Ziekenhuis te Groningen.

Door de regeering is bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp tot goedkeuring van de wijziging, die gebracht is in de overeenkomst tusschen den staat, de provincie en de gemeente Groningen betreffende het ziekenhuis aldaar.

Ten behoeve van het onderwijs in de geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Groningen is, zooals men weet, een psychiatrisch-neurologische kliniek gesticht op een